

Příloha k protokolu o SZZ č.
Vysoká škola: Jihočeská univerzita v Č. Budějovicích
Pedagogická fakulta JU
Katedra českého jazyka
Datum odevzdání posudku: 11. 7. 2013

Jméno: Jana JINDROVÁ
Obor: český jazyk – SV
Recenzent bakalářské práce:
doc. PhDr. Marie Janečková, CSc.

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Chodské nářečí ve třech generacích

Autorka práce Jana Jindrová zvolila téma dialektologické z osobního zájmu, protože k Chodsku ji váže původ jedné větve její rodiny i návštěvy v dětství. Oceňuji, že pracovala v terénu, navštívila vesnice horního i dolního Chodska, navázala kontakt s několika respondenty. Aby mohla vést rozhovor jako explorátor, musela se nejprve seznámit s metodologií dialektologické práce, nastudovat příslušné nářeční rysy, připravit si otázky pro řízený dialog. Téma rozhovorů bylo volné. Časově i technicky náročnou prací je přepis nahraných textů. Získala celkem 15 nahrávek od nejstarší, střední a nejmladší generace. Nejstarším informátorkám bylo 90 let. Její texty jsou materiálově cenné. Vlastní analýza získaného materiálu vyžadovala pozorovací schopnosti a řešení různých problémů, které text obsahoval.

V teoretické části shromáždila informace o chodských vesnicích, o historii Chodů, připomněla významné rodáky i spisovatele, kteří ve svých dílech užívali chodské nářečí. V textu jsou některé věcné nesrovnalosti (viz např. tvrzení, že B. Němcová žila v Klenčí pod Č., s. 12), že J. F. Hruška napsal Chodský slovník, s. 13 – jde o *Dialektický slovník chodský*, viz dále). Méně vhodné jsou i časté hovorové obraty (*nemohl na studia kvůli financím*, s. 13, u *pár nahrávek*, *napiši pár poznámek*, s. 27), nepřesná tvrzení *kněžská škola*, s. 13, *její rozhovor patřil k nejprínosnějším*, lépe *rozhovor s ní patřil k nejprínosnějším*, s. 27), překlady na s. 10 a 14. Někdy chybí návaznost v textu (s. 13 – Kam se vrátil?), objevují se stereotypní formulace (*dalším zlomem byly*), nadbytečné hromadění slov podobného významu (*jeho práce je souhrnně vypracovaná*, s. 13, *nejdochovaleji se dochovaly*, s. 21).

Přesnější by měly být i formulace ve výkladu (s. 17 – nahrazení vokálu *i/y* diftongem *ej*).

Nedopatřením vznikly překlady (*středomořská okrajová podskupina* na s. 19). Problémy někdy činí shoda podmětu s přísudkem (s. 21, s. 25), interpunkce ve spojení s větou složenou (*Jak říká Voráč, ... Jak píše Klimeš, ..., s. 22*), změna vazby typu *při výzkumu zaměřeného na získání mnoho nářečního materiálu, ... Jako základní podmínkou pro výzkum je výběr informátorů*, s. 25), tamtéž je i neupravený okraj stránky.

Věcné omyly: *voblečka* je f.; hrubě tkaná sukně, nošená jako spodní prádlo i jako domácí pracovní sukně, jinak sukně má název *šerka*. *Havlovice* jsou obec 3 km západně od Domažlic, *Neukirchen* bei Heiligen Blut se nachází v Bavorsku, s. 39.

V analytické části sl. Jindrová uváděla řádkování, které je sice praktické pro rychlé hledání v přepsaných textech, ale ve výkladu přispívá spíše k nepřehlednosti uváděných dokladů. Dloužení se vyskytlo i u adverbii, jak ukazuje s. 28 (*tám, ták, pomálu, takí/teki*). Nedopatřením uvažuje autorka na s. 29 o přehlásce *á>ie>í* u slova *visvyčeňi*; jiný jev je *sejпка* (dift. *y>ej*), u slova *pohybují* je užší výslovnost diftongu *ou*, přecházejícího až v *uu>ú*. Jiný jev představuje také slovo *zostavam* (křížení se slovesem *ostávat*). Podobný případ představuje *vokazovat* známé i jinde v Čechách, s. 31. Slovo *sňech* (sníh) má zkrácený diftong *ie* na *ě*, projevuje se zde i vliv nepřímých pádů (*sněhu, sněhem* aj.). Dloužení v přičestích minulých je pro toto nářečí typické: u forem *umřil, sed'ili, d'ílat* nejprve užší výslovností *e*

vzniklo *i* a zdloužilo se v *í*. Také v případě *trist* (trest) je užší výslovnost *e*. Nelze napsat, že místo protetického *h-* se všude vyslovuje protetické *v-*, s. 35.

Slovo *hejta*>*hijta*>*híta*/ návštěva, akuzativ *hítu*, je příznakové; *přástky* bylo vlastně předení žen a dívek po celý advent až do čtvrté neděle postní, Družebné.

Výpůjčky z němčiny (vhodnější termín než germanismy) jsou už hodně zkomolené. Slovo *šraml* označovalo lidovou hudbu (viz Hugo 2009, s. 408), výraz *culant* je zkomolené *Zollamt* a znamená doslova celnice, celní úřad, *grénšén* také zkomolený výraz z něm. *Grenzschein*, *kriplovat*=paličkovat, *štombál* je asi tancovačka.

V lexikálním rozboru bych doporučovala slova uvádět v heslovém tvaru (tedy v nom. sg.). Sám rozbor by vyžadoval přesnější rozřídění lexikálních jednotek, zdůvodnění jejich užití, oddělit slova nářeční, obecně česká, přejímky z němčiny. Slovo *huba* bych hodnotila jako expresivní, vulgární slova jsou ještě ostřejší. Nepřesná je také lingvistická terminologie, je třeba přesně rozlišovat koncovky či zakončení slov a přípony, přesně pojmenovat slovní druhy (*túdle* není ukazovací zájmeno). Při analýze jevů vzniklých nepečlivou výslovností lze vyčlenit odsouvání a vysouvání souhlásek, záměnu souhlásek, zatímco haplogogie se vyskytuje mnohem méně (*ňákej*, *ňák*). Také syntaktický rozbor by zasloužil přesnější třídění. Někde sehrál patrně svou roli i spěch. V transkribovaných textech pozor na adekvátní zachycení znělostní asimilace.

Práce, kterou si zvolila Jana Jindrová, je náročná na čas, vyžaduje přesnost, dobrou orientaci v dialektologii i určité zkušenosti. I přes uvedené nedostatky jsou mnohé postřehy a závěry sl. Jindrové přijatelné a podnětné. Bylo by záslužné, kdyby chtěla v práci pokračovat, neboť by, poučena z práce bakalářské, mohla dosáhnout velmi dobrých výsledků.

Práci doporučuji k obhajobě.

Návrh na klasifikaci diplomové práce: **dobře**

.....
podpis recenzenta bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne 11. července 2013

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------

*) Nehodící se škrtněte